

KS § 148

KS KF/2025:226

Beslut om yttrande över promemorian "Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten"

Ärendebeskrivning

Klimat- och näringslivsdepartementet har bjudit in kommuner och andra aktörer att yttra sig gällande promemorian "Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten".

Promemorian innehåller förslag som syftar till att möjliggöra utbyggnaden av kärnkraft inom de så kallade obrutna kustområdena och högexploaterade kustområdena i miljöbalken, samtidigt som skyddet för natur- och kulturvärden upprätthålls. De föreslagna ändringarna innebär att förbudet mot anläggningar för kärnteknisk verksamhet inom särskilt utpekande kustområden och skärgårdar ska tas bort i miljöbalkens 4 kapitel. Ändringarna anses inte påverka prövningen av kärntekniska anläggningar i övrigt. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-11-26, § 267
- Tjänsteskrivelse från planeringsavdelningen 2025-11-06
- Remissmissiv Ny kärnkraft i Sverige - fler möjliga platser vid kusten, 2025-10-07
- Promemorian "Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten", oktober 2025

Överläggning

Per Bengtsson (S), Jenny Morau (F) och Sandra Pilemalm (L) yrkar att kommunstyrelsen ska besluta i enlighet med beslutsförslaget i tjänsteskrivelsen.

Aron Regnéll (M) yrkar att kommunstyrelsen ska besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag i ärendet.

Propositionsordning

Sedan överläggningen har förklarats avslutad ställer ordförande Robert Wenglén (M) yrkandena mot varandra, vartefter kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Aron Regnélls yrkande.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

- att Lomma kommun lämna följande yttrande till klimat- och näringslivsdepartementet:

Lomma kommun har tagit del av promemorian och tillstyrker förslagen. Kommunen vill framhålla flera skäl till att utbyggnad av planerbar elproduktion är nödvändig för både landet och regionen.

Sammanfattning

Lomma kommun tillstyrker promemorian. Förslagen stärker möjligheterna att säkerställa en trygg och kostnadsstabil energiförsörjning, vilket är avgörande för klimatomställningen, för hushållen och för näringslivets fortsatta tillväxt. Samtidigt är det viktigt att understryka att även med den nya regleringen gäller fullständig miljö- och tillståndsprövning vid varje ansökan om etablering av ny kärnkraft.

Behovet av planerbar baskraft

Sveriges elsystem har under lång tid fått minskad tillgång till planerbar elproduktion. Promemorian beskriver hur detta skapar små marginaler och risk för effektbrist, särskilt i södra Sverige där efterfrågan ökar snabbare än tillgången. Kärnkraftens roll som stabil och förutsägbar produktionskälla är central för att den växande andelen väderberoende energislag ska kunna integreras utan att leveranssäkerheten försämras.

Klimatomställningens krav

En omfattande elektrifiering är en förutsättning för att nå klimatmålen. För att industrin, transportsektorn och byggnadssektorn ska kunna minska sina utsläpp krävs el som finns tillgänglig när den behövs. Promemorian konstaterar att ny kärnkraft bidrar till att det samlade elsystemet kan upprätthålla stabilitet och kapacitet under denna omställning.

Trygghet för hushåll och företag

Kommunen delar promemorians bedömning att brist på planerbar elproduktion bidrar till prissvängningar och risk för extrema pristopp. För hushållen innebär detta minskad trygghet och svårigheter att planera sin ekonomi, särskilt i elområde 4 där prisvariationerna ofta varit stora. För företagen påverkar det konkurrenskraften och möjligheten att expandera. Tillgång till pålitlig baskraft är därför en central del av regionens utvecklingsförutsättningar.

Fler möjliga lokaliseringsplatser

Förslaget att ta bort det generella förbudet mot nya kärntekniska anläggningar på vissa kust- och skärgårdsområden ger fler alternativ för lokalisering. Kommunen ser positivt på att marknaden ges bättre förutsättningar att ta fram kostnadseffektiva lösningar med modern teknik och fler aktörer. Detta kan även innebära kortare avstånd mellan produktion och förbrukning, vilket i sin tur minskar belastningen på stamnätet.

Miljöprövning och lokalt ansvar

Kommunen vill framhålla att miljöprövning enligt miljöbalken fortsatt gäller i varje enskilt fall. Promemorian tydliggör att ingen etablering kan ske utan prövning och tillstånd enligt både miljöbalken och kärntekniklagen. Detta är viktigt för att natur- och kulturvärden, riksintressen och lokala förutsättningar ska kunna beaktas fullt ut.

Vid större etableringar kan det även uppstå behov av ny infrastruktur, bostäder, service och beredskap. Kommunen ser därför behov av att kommunal planering involveras tidigt när en potentiell lokalisering blir aktuell.

Reservation

Per Bengtsson (S), Paul Andersson (S) och Lennart Nilsson (S) reserverar sig skriftligt.

Bilaga A

Protokollsanteckning

Ingrid Ascard (MP) lämnar en skriftlig protokollsanteckning.

Bilaga B

Beslutet expedieras till:

Klimat- och näringslivsdepartementet

Reservation

Vi reserverar oss mot kommunstyrelsens beslut i ärendet om yttrande över promemorian ”ny kärnkraft till Sverige – fler möjliga platser längs kusten”.

Vi förordar det förslag som kommunens tjänstepersoner med hög kompetens inom miljö- och klimat lagt fram som inte anser att det behövs ändring i miljöbalken och lyder

” Miljöbalkens övergripande syfte är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. I 3 och 4 kap. miljöbalken finns bestämmelser om hushållning med mark och vatten. Hushållningsbestämmelserna har stor betydelse för den fysiska planeringen och vid tillståndsprövningen för ett flertal olika typer av verksamheter, bland annat kärntekniska anläggningar. Bestämmelserna tillämpas vid prövning av mål och ärenden enligt miljöbalken och andra lagar samt vid planläggning och prövning av lov enligt plan- och bygglagen. Bestämmelserna innebär att områden som har ett särskilt nationellt intresse för ett visst ändamål eller en viss användning inte ska tas i anspråk för andra ändamål utan att frågan om en långsiktigt lämplig mark- och vattenanvändning har klarlagts.

Anledningen till förslaget att ändra miljöbalken för att göra det möjligt för kärnkraftsanläggning inom riksintressena obrutna kustzon och högexploaterad kustzon, är att skapa möjligheter för en ökad fossilfri energiproduktion. Sedan hushållningsbestämmelserna infördes har dessutom nya tekniker och säkerhetskrav för kärntekniska anläggningar tillkommit. Förslaget är kopplat till regeringens satsning på ny kärnkraft (prop. 2023/24:105). Den 1 januari 2024 ändrades miljöbalken så att det är möjligt att bygga kärnkraft på fler platser i landet jämfört med tidigare då det bara var möjligt på tre platser och tio reaktorer. Den 1 augusti 2025 trädde lagen (2025:587) om statligt stöd för investeringar i kärnkraft i kraft. Ytterligare en anledning är att förbättra förutsättningarna för marknadens aktörer att investera i ny kärnkraft utöver de områden som redan är etablerade av befintliga stora aktörer.

För de så kallade obrutna kustområdena (berör ej Lomma kommun) finns redan skydd mot vissa industriella anläggningar som ska tillåtlighetsprövas av regeringen i enlighet med 17 kap. miljöbalken, antingen obligatoriskt eller efter förbehåll, det vill säga att regeringen i det enskilda fallet beslutat att tillåtlighetspröva en viss anläggning (4 kap. 3 §).

Även för de så kallade högexploaterade kustområdena (där Lomma kommun ingår) och dessutom Kalmarkusten och Gotlandskusten finns skydd mot vissa industriella anläggningar som ska tillåtlighetsprövas av regeringen (4 kap. 4 §).”

Per Bengtsson

Paul Andersson

Lennart Nilsson

Arbetarepartiet Socialdemokraterna

Protokollsanteckning i ärende 12 på KS sammanträde 2025-12-10.

Beslut om yttrande över promemorian

”Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten”

Jag reserverar mig mot beslutet till förmån för tjänstemannaskrivningen i ärendet.

”Miljöbalkens hushållningsbestämmelser är väl underbyggda och fortfarande aktuella när det gäller prioriteringar av olika riksintressen. Med de ändringar som gjorts i miljöbalken för att möjliggöra etablering av kärnkraft på fler platser i landet finns goda möjligheter att hitta lokaliseringar för tillåtlighetsprövning. Lomma kommun ser därför inte någon anledning att ändra miljöbalken med avseende på obruten och högexploaterad kust när det gäller kärnkraftsetablering.”

Ingrid Ascard
Ersättare i Kommunstyrelsen